El nostre pa de cada dia

Roser Latorre

És evident que, en els diàlegs i les converses referides a la provisió d'aquells productes que han de servir per a la nostra nutrició, s'escapen frases o mots incorrectes.

Imaginem una mestressa de casa que *se'n va a plaça* (o, si ho preferiu, *al mercat*, tot i que el mot és menys genuí en el llenguatge familiar, i de sentit més ampli)[1], i que hi fa tot un recorregut d'acord amb les seves necessitats alimentàries.

Potser s'aturarà a la parada de fruites i verdures i hi demanarà *mongeta verda*, pèsols pelats, sense *la vaina*, tal volta uns *pepinos* i, per *al postre* un parell de *pomelos* i un quilo de raïm que no tingui gaires *pepites*.

A la parada del *tocinaire* o de la carnissera comprarà *llomillo*, i es farà picar carn per fer el *relleno* dels canelons. Si ha decidit fer puré comprarà una capsa de *quesitos* per afegir-n'hi un parell i millorar-ne el gust.

A la peixateria es farà pesar uns talls de lluç —oblidant que en pot dir **rodanxes**— i si n'hi ha i no és massa car —perquè el peixater és bastant *carero*— també comprarà *lubina*.

La veiem entrar, encara, en un supermercat, on voldrà adquirir algun producte enllaunat o en capsa. La lectura de les etiquetes —tanmateix en alguns casos en català— l'obligarà a cometre nous errors lingüístics, si més no de pensament, perquè tal volta hi llegirà: «No doblegueu», «No exposeu al sol ni *al calor* directe», sense cap mena de complement que indiqui on ha d'anar dirigida l'acció, i amb *un calor* desviat cap al gènere masculí.

Ja a casa, quan haurà fet el dinar i un cop a taula, potser no **llescarà** el pa, simplement el *tallarà*. I, en havent dinat, *recollirà* la taula. O potser abans es prendrà una tassa d'herbes, amb una mica de *poleo*.

Heus aquí alguns barbarismes que són força freqüents en el llenguatge **casolà** (un adjectiu que, en els menús de molts restaurants apareix escrit amb dues esses, com si fos un derivat de *cassola*), i que procurarem substituir per formes correctes.

Així, doncs, en el tercer paràgraf d'aquest escrit parlarem de **mongeta tendra**, de pèsols sense **beina** o **tavella**, de **cogombres**, d'**aranges** i de raïm amb pocs **pinyols**, per a **les postres**.

En el quart paràgraf canviarem el mot *tocinaire* per la paraula **cansalader**, *el llomillo* per **llom**, i la carn del *relleno* per carn del **farcit** o **farciment**. Per a millorar el gust del puré la interessada farà servir un o dos **formatgets** d'aquella capsa que ha comprat.

A la peixateria comprarà **llobarro** si aquell dia el peixater no ven tan car o **no és tan car** com de costum.

Finalment, és clar que, en havent dinat, la nostra mestressa de casa no *recollirà* la taula perquè no li ha calgut, sinó que la **desparà**; i es farà una tassa de **poliol**.

No hem dit res de les begudes. Pensem que hi ha qui encara parla de posar la *graciosa* a la nevera —en comptes de la **gasosa**— i, quant als vins, ens agradaria citar una frase molt correcta, però lleugerament refistolada, que vam sentir en un programa televisiu dedicat a aquelles begudes alcohòliques: «Són vins didàctics elaborats amb la presència de la fusta.» Us els imagineu? ◆

1. Fabra: mercat, 3. *Els mercats d'una ciutat*, llocs públics destinats a la venda de les mercaderies alimentàries. *Un mercat.*

   Plaça, 1. *Placa (de vendre)*, mercat. *Anar a plaça.*

Llengua Nacional

DADES PERSONALS:

Nom Cognoms

Adreça

Codi postal Població Comarca

Telèfon Adreça electrònica

Se subscriu a la revista trimestral LLENGUA NACIONAL pel període d'un any, prorrogable, si no hi ha ordre en contra, amb un import de:

❑ 50 € = soci protector ❑ 35 € = soci numerari ❑ 25 € = subscriptor regular

FORMES DE PAGAMENT:

❑ ingrés directe (preferent): 2013 0088 69 0200522492 (Caixa de Catalunya)

❑ banc: Entitat |__|__|__|__| Oficina |__|__|__|__| Control |__|__| Núm. compte |__|__|__|__|__|__|__|__|__|__|

Adreceu aquesta butlleta a:

Associació Llengua Nacional / Bústia postal 24057 / 08080 Barcelona

Telèfon: 93 456 88 79 — a/e: llengua@llenguanacional.cat / www.llenguanacional.cat